

**CÀTEDRA
JOSEP
FONTANA**

JORNADES SOBRE HISTÒRIA, MEMÒRIA I PATRIMONI (11, 15 I 18 DE NOVEMBRE DEL 2022)

11 de novembre del 2022 | PRIMERA SESSIÓ

“Entre la memòria i l’oblit: usos i abusos de la memòria”

Espai: sala de graus Albert Calsamiglia
UPF (campus de la Ciutadella)
Ramon Trias Fargas, 25-27. Barcelona

15 de novembre del 2022 | SEGONA SESSIÓ

**“Usos i abusos de la història i de la memòria en la formació
d’una ciutadania democràtica”**

Espai: sala de graus Albert Calsamiglia
UPF (campus de la Ciutadella)
Ramon Trias Fargas, 25-27. Barcelona

18 de novembre del 2022 | TERCERA SESSIÓ

“Entre Clio i Mnemosyne: història i memòries en disputa”

Espai: Museu Etnològic i de Cultures del Món
Montcada, 12-14. 08003 Barcelona

Departament
d’Humanitats
IUHJV
Institut d’Història
Jaume Vicens i Vives

11 de novembre del 2022 | PRIMERA SESSIÓ “Entre la memòria i l’oblit: usos i abusos de la memòria”

Objectius

Reflexionar sobre:

1. La utilitat de la memòria democràtica.
2. Els usos i els abusos de les polítiques de memòria.

Proposar i debatre sobre:

Noves polítiques de memòria democràtica.

Programa

- De 9.45 a 10.00 h Presentació
- De 10.00 a 10.45 h **“La monumentalització de la memòria”** a càrrec de **Queralt Solé**, professora agregada de la Universitat de Barcelona.
- De 10.45 a 11.30 h **“Sobre las responsabilidades históricas: ¿pasados concluidos o delitos imprescriptibles?”** a càrrec de **Juan Sisinio Pérez Garzón**, professor emèrit de la Universitat de Castella-la Manxa).
- De 11.30 a 12.00 h Pausa i cafè
- De 12.00 a 12.45 h **“La Ley de Memoria Democrática”** a càrrec de **Fernando Martínez**, secretari d’Estat de Memoria Democrática.
- De 12.45 a 13:30 h Taula rodona, a càrrec de:
 - **Queralt Solé**, professora agregada de la Universitat de Barcelona.
 - **Juan Sisinio Pérez Garzón**, professor emèrit de la Universitat de Castella-la Manxa).
 - **Representant del Memorial Democràtic** (per concretar)
 - **Jordi Rabassa**, historiador, regidor de Ciutat Vella i de Memòria Democràtica.
 - **Fernando Martínez**, secretari d’Estat de Memoria Democrática.
- De 13.45 a 14.30 h Torn obert de preguntes

Moderador: **Josep Pich Mitjana**, historiador i professor de la Universitat Pompeu Fabra i membre del Grup de Recerca en Estats, Nacions i Sobirania (GRENS).

15 de novembre del 2022 | SEGONA SESSIÓ

“Usos i abusos de la història i de la memòria en la formació d’una ciutadania democràtica”

Programa

- De 16.00 a 16.10 h Presentació
- De 16.10 a 16.40 h **“Polítiques de memòria democràtica, avui, massa anys després. Una visió des del municipalisme”** a càrrec de **F. Xavier Menéndez**, historiador especialista en patrimoni i responsable tècnic de Memòria Democràtica de la Diputació de Barcelona.
- De 16.40 a 17.10 h **“Transnacionalitat en les polítiques de memòria, dels models europeus a l’àmbit local”** a càrrec de **Jordi Guixé**, historiador i director de l’Observatori Europeu de Memòries (EUROM UB).
- De 17.10 a 17.40 h **“Memòria i història”** a càrrec de **Montserrat Duch**, catedràtica d’Història Contemporània de la Universitat Rovira i Virgili i cap del grup de recerca ISOCAC.
- De 17.40 a 18.00 h Pausa
- De 18.00 a 18.30 h Debat
- De 18.30 a 18.45 h Conclusions

Moderador:

Ramon Arnabat Mata, professor de la Universitat Rovira i Virgili i membre del grup de recerca ISOCAC

18 de novembre del 2022 | TERCERA SESSIÓ

“Entre Clio i Mnemosyne: història i memòries en disputa”

De manera general, tant a Catalunya com a Espanya s’ha popularitzat un ús limitat del concepte “memòria històrica” (i, darrerament, “memòria democràtica”). D’altra banda, i a diferència d’altres països del nostre entorn, ni a Catalunya ni a Espanya s’han arribat a endegar polítiques de memòria sobre l’esclavisme o sobre el colonialisme, unes qüestions que han estat una mica més presents en les iniciatives de la societat civil que en el món acadèmic o en les preocupacions de les nostres institucions.

L’objectiu de la taula és reflexionar sobre les relacions entre història i memòria en relació amb el colonialisme i l’esclavisme. Hi hem convidat, per fer-ho, diferents especialistes que poden aportar tant la seva mirada com la seva experiència en el camp de la intersecció entre tots dos conceptes, fonamentalment pel que fa al colonialisme i l’esclavisme.

Programa

- De 10.30 a 10.40 h Presentació
- De 10.40 a 11.10 h ***“De la leyenda negra a la melancolía imperial. El nacionalismo español y la memoria contemporánea”*** a càrrec d’**Edgar Straehle**, doctor en Filosofia, tècnic del Museu d’Història de Barcelona i professor de la Universitat de Barcelona.
- D’11.10 a 11.40 h ***“Imágenes de esclavizadores, imágenes de esclavizados, memorias y silencios en espacios urbanos: Barcelona en el contexto español y europeo”*** a càrrec d’**Ulrike Schmieder**, professora de Leibniz Universität Hannover. Centre d’Estudis Atlàntics i Globals.
- D’11.40 a 12.10 h Pausa
- De 12.10 a 12.40 h ***“Versiones contemporáneas de la memoria colonial española. Una historia en los márgenes”*** a càrrec de **Yolanda Aixelà**, doctora en Antropologia per la UB i científica titular de la Institució Milà i Fontanals, del CSIC.
- De 12.40 a 13.10 h ***“Sobre la gestió política de la descolonització a l’espai públic de la metròpoli”*** a càrrec de **Ricard Vinyes**, catedràtic d’Història Contemporània a la Universitat de Barcelona, ha estat comissionat de Programes de Memòria de l’Ajuntament de Barcelona fins a l’any 2019.
- De 13.10 a 13.40 h Debat
- De 13.40 a 14.10 h Conclusions

Moderador:

Martín Rodrigo Alharilla, professor de la Universitat Pompeu Fabra i membre del Grup de Recerca en Imperis, Metròpolis i Societats Extraeuropees (GRIMSE)